

Skæbne. Reglerne om de paa Grund af utilbørlig Udnyttelse strafbare Retshandler og de af denne Grund ugyldige Retshandler blive at fastsætte hver efter sine Hensyn. Som nedenfor vil blive omtalt, har der indenfor den danske Kommission været delte Meninger om Reglens nærmere Indhold.

Ved Affattelsen af Bestemmelsen i Udkastets § 32 har man nærmest henholdt sig til de ovenfor omtalte fremmede Lovbud og Lovudkast som Forbillede. Engelsk Rets Regler om *undue influence* ere for meget prægede af deres Uddannelse i Retspraksis til at kunne danne Grundlaget for en Lovformulering.

Som Betegnelse for den utilbørlige Paa-virkning benytte nogle af de fremmede Love og Lovudkast Udtrykket „udbytte“, f. Eks. den tyske borgerlige Lovbog § 138, 2det Stykke, andre Udtrykket „udnytte“, f. Eks. det ungarske Udkast § 957. I det danske og det norske Udkast har man valgt sidstnævnte Udtryk, der er benyttet i det danske Straffelovsudkast § 330 og i den norske Straffelov § 295. Det svenske Udkast har benyttet Udtrykket „begagna sig af“, der er anvendt i den svenske Lov om Aager af 14de Juni 1901. Nogen Realitetsforskel ligger der ikke i den valgte forskellige Udtryksmaade.

Den heromhandlede Ugyldighedsgrund, der bestaar i Misbruget af en vis Overlegenhed, forudsætter altsaa en Underlegenhed hos den Person, der har afgivet den paagældende Viljeserklæring. Hvilke Tilstande der i saa Henseende bør komme i Betragtning, kan omtvistes. Alle de ovennævnte Lovbud og Lovudkast nævne Nød, Letsind og Uerfarenhed. Den norske Straffelov medtager tillige Forstandssvagthed, og det samme er Tilfældet med det østerrigske Udkast til Forandringer i og Tillæg til den almindelige borgerlige Lovbog § 160, 4de Stykke, der endvidere tilføjer „Sindsoprør“. Alle tre her foreliggende Udkast have paa dette Punkt i det væsentlige fulgt den norske Straffelov, dog saaledes at det danske Udkast ligesom det danske Forslag til almindelig borgerlig Straffelov § 330 har ombyttet „Forstandssvagthed“ med det dermed enstyldige

„Enfoldighed“, medens det svenske Udkast for denne Tilstand og for Uerfarenhed har benyttet Fællesbetegnelsen „oförstånd“. Det norske Udkast har anvendt Udtrykket „Nødstilstand“ i Stedet for Nød, fordi sidstnævnte Udtryk i den norske Straffelov sædvanlig forstaas som alene angaaende økonomisk Nød, en Begrænsning, der ikke vilde være paa sin Plads i nærværende Bestemmelse, som ogsaa bør omfatte anden Nød, f. Eks. Livsfare. Alle tre Udkast har i Overensstemmelse med de engelske Regler om *undue influence* medtaget Misbruget af et mellem Afgiveren af Viljeserklæringen og Modtageren af denne bestaaende Afhængighedsforhold. Som det vil ses af de brugte Udtryk, kræves det til Anvendelsen af § 32, at det er et personligt Afhængighedsforhold, der misbruges; den Omstændighed alene, at en Person i social Henseende indtager en mere afhængig Stilling end den anden Part, er ikke tilstrækkelig til at bringe ham ind under Bestemmelsen.

Indenfor den danske Kommission har der ikke været Enighed om, at alle de i det foregaaende nævnte Tilstande af Underlegenhed skulde kunne begrunde Ugyldigheden af den udnyttedes Viljeserklæringer.

Et Mindretal indenfor Kommissionen (*Liebe og Wandel*) foreslaar, at Ordene „Letsind, Enfoldighed, Uerfarenhed“ udgaa, og støtter det paa følgende Betragtninger. Da Kontraktlivet i alle dets Forgreninger er bygget paa Grund sætningen om, at en Person er bundet ved de Retshandler, som han frivillig indgaaer, virker det allerede i sig selv stødende for den almindelige Retsbevidsthed, at Lovforslaget giver Adgang til under visse Betingelser at unddrage sig sine Forpligtelser, naar man har paataget sig dem i Letsind, Enfoldighed eller Uerfarenhed. Det kan ikke være Retsordenens Opgave at beskytte voksne og sjælssunde Personer mod Følgerne af deres egne taabelige Handlinger, og det saa meget mindre, som det for Samfundet i Længden vil være heldigere, at Befolkningen vænnes til selv at maatte tage Skade for Hjemgæld frem for at ty til Domstolene om Hjælp. Hvad der